

KATEDRA ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY
Posudek bakalářské práce

Autor: Kristýna Nedomlelová

Studijní obor: Jazyková a literární kultura

Název práce (česky/anglicky): Porovnání knihy Zlatý kompas a její filmové a seriálové adaptace / Comparison of The Golden Compass and its film and TV adaptations

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Jelínek, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. Tereza Šmídová

Hodnotící kritéria	Hodnocení
Soulad názvu práce s obsahem, cílem, anotací, obsahem a závěrem	A
Teoretická podkladová koncepce, metodika/metodologie, terminologie	C
Schopnost analýzy excerpovaného materiálu/předmětu výzkumu a následné syntézy, interpretace a argumentace	C
Sekundární literatura, tvůrčí aplikace, schopnost kritického komentáře	C
Struktura práce (výstavba textu, adekvátnost použitých stylistických prostředků), dodržení ortografické a gramatické normy, bibliografický a poznámkový aparát, jednotný způsob citací	D

Pozn.: Pro hodnocení se používá zavedené vysokoškolské klasifikace, tedy: A,B,C,D,E,F. Pokud diplomant obdrží v jednom (nebo více) z kritérií hodnocení F, pak je celá BP/DP považována za nedostatečnou.

Vyjádření vedoucího práce k antiplagiátorské kontrole:

Celková podobnost s jinými texty činí 9 %. Ve většině případů se jedná o řádně citované pasáže z analyzovaného díla a sekundární literatury. Některé formulace v projektové části se nápadně podobají formulacím v projektové části bakalářské práce Anny Sečové. Do určité míry je to pochopitelné, neboť při hodnocení média v kontextu publikace článku je nutné se zabírat podobnými či stejnými otázkami, a jako plagiátorství bych tento postup nehodnotil, i tak se ale domnívám, že se autorka práce mohla a měla inspirovat ve svém vyjadřování méně, a tuto skutečnost beru v potaz i při hodnocení práce.

Hodnocení práce – návrh klasifikačního stupně: C

Náměty pro obhajobu (formou otázek):

1. Může autorka uvést další případy, kdy bylo některé literární dílo adaptováno více různými způsoby (ideálně také filmově a seriálově)? Je *Zlatý kompas* spíše výjimečným případem, nebo lze podobný vztah mezi zjednodušujícím filmem a poměrně podrobnou (a v některých případech i dílo ještě dále rozvíjející a doplňující) seriálovou adaptací nalézt i jinde?

2. Jakým způsobem by mohlo být dále vedeno srovnání obou adaptací a předlohy, kdyby práce byla rozsáhlejší? Bylo by například možné srovnávat jazyk a styl promluv jednotlivých postav, nebo se od sebe média a jejich možnosti liší natolik, že by to příliš přínosné nebylo? Mohlo by se zdát, že filmová a seriálová podoba povede oproti knize k větším rozdílům ve vyjadřování jednotlivých postav,

vzhledem k tomu, že je hrají různí herci – je to tak? Rovněž by se mohlo zdát, že seriál povede k větší svébytnosti vyjadřování postav i proto, že herci se „svými postavami“ stráví více času – je to tak?”

3. Autorka sama naznačuje, že výraznou úlohu hraje při recepci díla intertextualita, zejména otevřený odkaz ke *Ztracenému ráji* Johna Miltona, přičemž kromě samotného názvu lze pozorovat tematickou a motivickou vazbu v podobě „vzpoury andělů“. Je tato intertextuální vazba silnější v knižní, filmové, nebo seriálové podobě? Je „neinformovaný recipient“ neinformovaný i v otázce *Ztraceného ráje*?

Další poznámky k práci, kritické připomínky:

K nejzajímavějším částem textu patří pátá kapitola, kde dochází ke srovnání jednotlivých scén či narativních prvků. I tato část práce je nicméně spíše faktografická, popisuje spíše to, k jakým změnám došlo, než to, jaká byla funkce těchto změn – i když i tohoto tématu se autorka dotýká, většinou kriticky vůči filmovému zpracování. Nabízí se nicméně otázka, do jaké míry je zjednodušování či vypouštění některých postav, motivů či vyznění dáno chybným uchopením tvůrců a do jaké míry jde o nutnou vlastnost média – bylo by kupříkladu vůbec možné natočit závěrečnou scénu s „odchodem do jiného světa“ tak aby nevyzníval jako smrt či apoteóza? A bylo by takové vyznění pro část diváků nutně nevhodné?

Otázka zakončení díla, které má být prvním dílem trilogie je zvláštní – dává smysl, že zde má být ukončena dílčí dějová linka a současně má čtenář či divák být nějakým způsobem, kupříkladu právě prostřednictvím „cliffhangeru“, nalákán k recepci dalšího dílu. Srovnání je možné s filmovou adaptací románu *Pán prstenů*, respektive se změnami a přesuny na konci *Společnosti prstenu*, kde adaptace užívá konvenčnější kompozici – není za to však kritizována, spíše naopak.

Zdá se nicméně, že autor předlohy a tvůrčové seriálové adaptace pociťují u *Zlatého kompasu* potřebu „napínavého zakončení“ méně naléhavě – patrně proto, že se nemusejí o osud pokračování příliš obávat a nejsou natolik závislí na financování (popřípadě bylo financování již schváleno). Rovněž se zdá, že umělecká svoboda a manévrovací prostor tvůrců filmových adaptací jsou (ve srovnání s autorem původního románového díla a s tvůrci seriálového zpracování) značně omezené, a možná by proto bylo vhodné hodnotit jejich práci podle jiných kritérií.

Trochu uspěchané odevzdání práce vedlo k formálním nedokonalostem, lze zejména kriticky zmínit množství překlepů a méně obratných formulací, například „Fantasy je protipólem k science fiction, i když oba bývají řazeni pod fantastický žánr“ (s. 10), „[ilustrace] byli nakreslené ve velikosti poštovní známky“ (s. 15) nebo „To prostře nejde.“ (s. 32). Přestože se v průběhu psaní podařilo autorce vymýtit většinu hovorových výrazů, některé přesto pronikly až do finální verze: „Každý z ostatních obrázků je ohraničeno rámečkem, který téhle ilustraci chybí.“ (s. 15) Na některých místech je vidět, že došlo ke změně formulace, což narušilo syntaktickou strukturu a vytvořilo anakolut: „Jedním z důvodů, proč adaptovat literární dílo, se váže k ekonomické stránce.“ (s. 23) Nedokonalosti jsou přítomny i na některých důležitých místech, v závěru čteme: „ale pro úspěch adaptace je nejlepší, když je obsah vyvážený pro obě s.y“ (snad „skupiny“ či „strany“, s. 35). V práci chybí číslování stránek. Také typografie nebyla zcela dotažena – objevují se jednopísmenné předložky a spojky na koncích řádků. Tištěné publikace jsou na většině míst označeny kurzívou, často je však tato zvyklost opomenuta.

Datum a podpis vedoucího práce: 3. 5. 2023